

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suaui Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XVIII. Postulata Cæsaris, ac responsa Pontificis. Tres Legati pro
rebus Anglicis lecti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

à Concilio Tridentino sanctiones ipsius opè complecteretur: ita ostensum iri, incommoda loci, nauatæ operæ fructu compensari. Hoc dato responso & moræ beneficium adepturum Pontificem, & vbi conditiones acciperentur, duo summi pretij commoda consecuturum; nimirum, vt Cæsariani Bononiensem, & Germani Tridentinam Synodum legitimas agnoscerent. Addebat Ceruinus: Ad augendam Bononiensis Concilij dignitatem ac nomen, tria plurimum conductura: primum, si multorum Præfulum ipsi fieret accessio, quibus Cæsarianorum absentia compensaretur, Synodique maiestas auctior foret: alterum, si Pontifex, modò id valetudo permitteret, Bononiam veniret, menses aliquot ibi moraturus; cum id intersit inter summum in terris luminum Principem, ac summum in Cælo, quod hic minora lumina dissiicit, ille congregat; quod si per senium haud ipsi liceret, futurum tamen vsui, si per famæ rumorem id futurum vulgaretur. Postremum, si, cum præcipua Fidei dogmata iam fuissent statuta, de reliquis id temporis non ageretur, ceu de re Cæsari minus grata, & vnice daretur opera morum reparationi, vt ab eodem expetita, & Christianis populis acceptissima; cum facilius inducerentur homines ad comprobandum ceu legitimum tribunal illud, cuius sanctionibus ceu salutaribus gaudent.

C A P V T XVIII.

Postulata Cæsaris, ac responsa Pontificis. Tres Legati pro rebus Anglicis lecti.

HÆc Ceruini consilia in tempore accepit Pontifex, qui non solum ea secutus est, missis ad Synodum pluribus Episcopis doctrinâ præstantibus, sui que futuri itineris famâ excitatâ, sed etiam ex eiusdem sententiâ datis ad Cæsaris postulata responsis. ^a Etenim cum delatæ Romam fuissent præferuidæ Caroli litteræ, vt Concilium priorem ad sedem regrederetur, responsa differre amplius haud licebat. Rei peractæ nuntios acceperat Cæsar quatruiduo post, ^b decimo sexto videlicet Martij; nec nisi quatuor horas cunctatus, velocem cursorem ad Ioannem Vegam suum Romæ Oratorem impulerat, vt omni conatu celerem Synodi reditum curaret; ratus tum dignitati suæ conuenientius, tum facilius regressui impetrando, si pateret, Tridenti rursus Synodum conspici per eos primos dies, cum abiisse nondum videretur, nec Bononiæ nouam agere personam cœpisset, nec præterea Pontifex auctoritate suâ

^a Litteræ Maffei ad Ceruinum, 4. Maij 1547.
^b Ex litteris ad Ceruinum memoratis, & ex Epist. Farnesij ad Verallum, 5. Aprilis 1547.

Pars II.

M

rem

1547.

e Diarium
Massarelli,
23. Martij.
d. Ibidem
29. Martij.

e Totum ex-
stat in Epi-
stola Farnesij
ad Verallum,
5. Aprilis
1547.

rem confirmasset. Hæc tam festinata tabellarij missio impedimen-
to fuit, ne per eundem potuerit Nuntius litteras Romam mit-
tere; adeoque pariter effecit, vt aliquanto tardius responsum redde-
ret Pontifex, præstolaturus dies aliquot clariorem de Caroli sensis
notitiam ex sui ministri calamo, quàm ex alieni voce. Peruenerant
tamen e ad Legatos, quippe viciniore, Veralli litteræ viâ consu-
etâ, quibus querelæ petitionesque Cæsaris exponebantur: ^d nec ab
illis dilata responsa, & vtrarumque litterarum exempla Romam
transmissa. Interea in Romanis conuentibus ad res Concilij desti-
natis tamen variarent sententiæ de rebus iam gestis, conuenerunt
tamen de agendis in posterum. Moronus translationem commen-
dauit, eamque Dei potius quàm hominum opus prædicabat; cum
enim Legati recto studio, probabili causâ, & ritu legitimo rem
peregissent, opportunum non esse eam perpendere, sed tueri.
Quapropter cum Vega, rogatus vt scripto traderet adductas à Cæ-
sare causas pro reponendo Tridenti Concilio, illas nonnisi voce
summatim exponeret, e remisso antequam responderetur ad Cæsa-
rem tabellario; decretum est, vt alter ad Nuntium tabellarius mit-
teretur die quinto Aprilis, datis litteris in eam quam subiiciemus
sententiam, quibus studebat & mentem Cæsari deuincire, & volun-
tatem mulcere. Addebatur, hæc fuisse à Vega proposita: Displi-
cuisset Cæsari Concilij migrationem, vtpote se inconsulto habi-
tam, & non leui detrimento futuram expeditionis progressibus, Re-
ligionisque concordia in Germania: Synodi securitatem ad Cæsa-
rem tamquam Ecclesiæ Patronum pertinere; hanc verò, dum ea
Bononiæ degeret, à se præstari non posse.

Erat ad primum responsio: Peractum id pariter Pontifice inscio:
euenta inopinata & vrgentia ita ferre: Pàulum etiam ægrè tulisse,
non absolutam Tridenti Synodum, vbi eam adeò fructuosè progre-
di experiebatur, tum Fidei dogmatis, tum disciplinæ legibus ma-
gna ex parte sancitis. Quæ illata expeditioni incommoda tamquam
certa ponebantur, haud eiusmodi videri, ob causas à Legatis Veral-
lo præscriptas. Quod si Cæsar ea incommoda vera esse perspiceret,
sperari, eum pro sua prudentia æqui bonique consulentem id quod
Diuinâ voluntate contigerat, virtute ac studio Religionis quâ pol-
lebat, huiusmodi damna reparaturum; præsertim verò subiecturum
Ecclesiæ partem illam Germaniæ, quam Deus ipsi iam subiecerat.
Offerre Pontificem & suo & Concilij nomine quidquid huic operi
conduceret, & à Cæsare proponeretur. Cum Synodus sponte suâ
Tridento discessisset, & per suffragia supra duas tertias partes; si
nunc

nunc inuita illic poneretur, perinde futurum fuisse, ac si ipsi auctoritas tum in rebus gestis tum in agendis detraheretur, eademque eâ libertate spoliaretur, quam illi Pontifex illibatam seruauerat vel in iis quæ sibi incommodum peperissent, suamque Aulam reformassent. Præterquam quod per eas temporis conditiones id nullo pacto effici posset, dum adhuc morbus grassabatur, quo nuper alter ex Asturiensis familia oppressus obierat, alter ex comitatu Portuensis, qui propterea confestim inde discesserat. Verumtamen ubi Synodus eò regredi pro sua libertate decerneret, vel aliò commigrare, Pontificem contensurum, eoque libentiùs quòd id Cæsari gratum fore intelligebat. Sed ad hoc ipsum peragendum, opus in primis esse, ut ibi Synodus integra coalesceret, ubi legitime translata fuerat, eòdemque Patres, qui Tridenti substituerant, se conferrent: ab his verò quæ propositis à Cæsare rationibus, quæ propriâ ipsorum auctoritate, fortassis vnâ secum collegas pertractum iri, sed reuerà, si sincerè loquendum esset, demandatum illis fuisse, pro eo ac ferebatur, ne Tridento decederent, quod rationi haud consentaneum videbatur, ostendebatque, eos Patres, eamque urbem libertate non frui. Bononiæ sedem minimè reiiciendam ceu suspectam, cum inusitatum non fuerit, sæpiùs Romæ fuisse celebrata Concilia; & præterea vrbs illa ditionibus Cæsari studiosis vndique cingetur, & pro ciuium humanitate plurimum ibi commodi expectandum esse. Quin ubi Cæsar id è Republica duceret, sperari posse & ipsum & Pontificem eò conuenturos ad confirmanda quæ Synodus euertendæ hæresi, & Ecclesiæ confirmandæ vtilia statuisset. Quòd Cæsar affirmabat, sui esse muneris tutari Concilium, intelligendum esse, ubi necessitas cogeret, Patresque id exigent, quod tunc minimè contingebat, præsertim cum Paulus in medio semper persistisset, communis parentis munere constanter perfunctus, vnde nulli nationum de Pontifice ac Pontificiis urbibus suspicio inesse poterat. Cæsarem demum oraret Nuntius, ut fidem abrogaret malevolentium susurris, qui cuperent in dubium reuocare Pontificis benevolentiam, tot publicis priuatisque nexibus obstrictam Cæsari, sibi que persuaderet, si quando alicui Cæsaris postulato minus indulgeret Pontifex, id vel ex necessitate ob inopiam virium, vel ex Religione ob animi persuasionem, non ex voluntate ob amoris defectum oriri.

3 Sub idem tempus Legatus ad Cæsarem destinatur, cuius missio multò antè in Senatu Vaticano 25. Februarij decreta fuerat: ^f sed ad rem aliam pertractandam, ut nimirum Angliæ reconciliatio post

M 2

Hen- 1547.

f In Actis
Consistor. &
in Epist. Mas-
seh ad Cer-
uinum,
25. Februar.

1547.

g Vide Spondanum anno 1547. h Mandata scripta in volumine Vaticanæ Tabularij.

i Profectus est 6. Aprilis: ex epistola eo die scripta ab amico Ceruini.

Hentici Octavi mortem quæreretur. Tres itaque ob eam causam designati: ad Carolum Franciscus Cardinalis Sfondratus, illi subditus atque intimus: ad Regem Galliarum Hieronymus Cardinalis Capiteferreus, eidem pariter Regi gratiosus, apud quem Nuntium gesserat: & in Angliam tertius, nominandus à Pontifice (qui in animo suo Polum statuerat) pro eo ac illi regno opportunum animaduerneret. Incidère postea Francisci Regis obitus, & Concilij translatio; cuius nec infcius obiit Rex, nec 21. Martij, sicut narrat Suauis; sed incertus animi illam probaret necne, & 31. illius mensis occubuit. Quare perstitit quidem de Legatis mittendis sententia, sed alia ipsis præscripta sunt. Iussus est primo loco Capiteferreus h Pontificis tristitiam Regi ex patris obitu significare, assumptam Regni Coronam gratulari, & ad pacem cum Cæsare in eundem eum cohortari; sed acrius conuicti, ut illius animum nondum occupatum sibi conciliaret. Iniunctum rursus Sfondrato, ut adiret Germaniam, nomine quidem eandem pacem cum Rege nouo Galliarum promoturus, sed reipsa potius concordiam cum Pontifice in rebus Concilij curaturus. Ne tamen Legati dignitas minus honestæ repulsæ obiceretur, dum Cæsaris ira feruebat, iussus est lento gradu procedere. Interim verò peculiaris epistola super eare ad Nuntium missa, adiectis mandatis, ut eam Carolo legeret, & ab eius responsis eliceret, an esset admissurus Legatum: cum in comperto sit, quòd cumque medicamentum, quamuis per se conducibile, ubi reiciatur à stomacho, non ægro mederi, sed morbum exasperare.

CAPVT XIX.

Indignatio Cæsaris ob repulsam, eiusque iratus cum Verallio Nuntio colloquium.

* Extant omnia in epistola Veralli ad Farnesium, 14. Aprilis 1547. quæ est in volumine Archiuji Vaticanæ.

VLmæ degebat Nuntius a apud Cæsarem, cum hæc mandata Pontificis ipsi delata: quare illum confestim adiit, coramque priorem epistolam recitauit. Gliscebatur in dies grauior indignatio Caroli ob Concilij translationem, quod à nonnullis etiam Madruccio imputabatur, qui post Patrum discessum, seu vocatus seu sponte sua, dispositis mutatisque equis cursoribus ad Cæsaream Aulam conuolarat; atque, prout hominum iudicia in peius feruntur, & vnusquisque creditur ad ea summa aspirare quæ assequi possit, non defuit qui suspicaretur, permolestam illi accidisse Synodi migrationem, quòd futurum speraret, ut si Sedes vacasset,